

Preek over Handelingen 2: 1-47 – Pinksteren (vooral vs. 37)

Broeders en zusters, gemeente van Christus, lieve mensen,

Het is Pinksterfeest in Jeruzalem. In en rondom de tempel was een grote mensenmenigte bijeen om stil te staan bij het door God ingestelde Pinksterfeest. Bij het binnenhalen van de eerstelingen van de oogst moest er geofferd worden, dat feest van de eerstelingen valt samen met Pesach, het Joodse Paasfeest, waarop ook wordt stilgestaan bij de bevrijding uit Egypte, en nu, na zeven weken, op de vijftigste dag, bij het binnenhalen van de laatste oogst, zal er opnieuw geofferd worden.

Voor het Pinksterfeest was het een drukte van jewelste in Jeruzalem. Ook Joden van buiten Israël waren voor de gelegenheid naar de stad waar Israëls tempel staat gekomen. En te midden van die mensenmassa bevonden zich ook de honderdtwintig mensen die na hemelvaart geregeld waren samen gekomen om te bidden. De twaalf apostelen, een aantal vrouwen, de broers van Jezus en hun moeder Maria, allemaal mensen die ooggetuigen geweest waren van Jezus' opstanding. Ze hadden veertig dagen na de opstanding van Jezus Zijn hemelvaart meegemaakt en de woorden van Jezus in hun oren geknoopt. Jezus zou hen niet als wezen achterlaten (Jh 14:18), maar door middel van Zijn Geest voor altijd bij hun zijn. Daar baden ze om, daar hoopten ze op, daar verlangden ze naar. Maar hoe dat precies in z'n werk zou gaan wisten de discipelen ook niet. God zou het wel duidelijk maken. En nu, vijftig dagen na de opstanding, en tien dagen na de hemelvaart van Jezus, waren de honderdtwintig discipelen opnieuw samengekomen voor het Pinksterfeest.

En het is tijdens dit voor Israël zo bekende oogstfeest dat God het startschot gaat geven voor de grote oogst van de aarde. Wat zo klein en eenvoudig begon in een timmermansgezinnetje in Nazareth en drieëndertig jaar later tot een fascinerende vervulling kwam op Golgotha en in die tuin van Jozef van Arimathea, de kruisdood en opstanding van Jezus, moet als goed Nieuws voor ieder mens de wereld ingebracht worden. En de gebeurtenissen op die Pinksterdag waar Handelingen 2 over schrijft vormen daarvan het spectaculaire begin.

Plotseling kwam er een geluid als van een geweldige windvlaag en er vertoonden zich tongen als van vuur die zich op ieder van hen zette en door de Heilige Geest begonnen de aanwezigen in vreemde talen te spreken. Een spectaculair gebeuren dat onmiddellijk de aandacht trekt van de mensen in de stad. Het is een startschot vanuit de hemel. Wat voorheen wel mondjesmaat gebeurde - ook in het Oude

Testament ontvingen profeten kracht van de Geest - lijkt nu een niet te stuiten explosie van Geestkracht te zijn. Kwamen er eerder druppels neer, nu wordt er een bak leeggegooid. En dat dit gepaard gaat met wonderlijke tekenen valt te begrijpen. Toch is het wel goed om te zeggen dat deze uitstorting van de Geest een eenmalig gebeuren is. Soms hoor ik mensen dat wel zeggen of bidden, dat de Geest opnieuw moet worden uitgestort, maar dan vraag je eigenlijk om iets wat allang is gebeurd! De Geest is al uitgestort! En dat hoeft niet overnieuw. In de heilsgeschiedenis is Pinksteren eenmalig, net als Pasen, Goede Vrijdag en Kerst.

En natuurlijk mogen we best vragen om een krachtige werking van de Geest, maar die uitstorting heeft in het jaar 33 al plaatsgevonden. Vanaf toen is er een wind de wereld over gaan waaien die nog altijd doorgaat. De Geest heeft mensen in vuur en vlam gezet voor Jezus en dat was ook precies wat er gebeurde in Handelingen. De mensen werden in hun hart getroffen, lezen we in vs. 37.

Simon Petrus houdt zijn pinksterpreek met als resultaat dat drieduizend mensen tot bekering komen. Wat een gebeurtenis. Ik zou graag in het kort iets willen zeggen over de boodschapper, de boodschap, de ontvangers en de gevolgen.

Eerst maar even over de boodschapper. Petrus. Ongetwijfeld heeft u hem weer voorbij horen komen de afgelopen weken. Het schlemielig optreden bij de gevangenneming toen hij het oor van Malchus er in één klap af mepte, Petrus' begrijpelijke angst, toen hij tot drie keer toe niet met Jezus' in verband gebracht wilde worden en gewoon een potje stond te liegen om z'n hachje te redden, maar ook tot drie keer toe dat hartstochtelijke 'Ja Heer, u weet dat ik u liefheb...' toen hij oog in oog met de opgestane Heer aan de waterkant van het meer van Galilea stond.

Petrus, gewone jongen, visser uit Galilea, staat nu te preken in het hol van de leeuw. Jeruzalem de stad waar hij eerst nauwelijks van de bovenkamer durfde af te komen, is nu het podium voor z'n eerste preek, en wat voor preek.

Wat is er veranderd bij Petrus? Natuurlijk, hij heeft de opgestane Here Jezus gezien en dat heeft alles al in een ander perspectief geplaatst. En reken er maar op dat het een opluchting geweest is, dat Jezus hem weer opzocht en hem de opdracht gaf om de schapen van Zijn kudde te gaan weiden. Maar dat was nog niet genoeg.

Vandaag, op deze pinksterdag is er ook iets met Petrus gebeurd. De Heilige Geest nam bezit van zijn hart. De belofte van Jezus, dat hij kracht zou krijgen om te getuigen, wordt hier zichtbaar en hoorbaar. De visser van vis is visser van mensen

geworden. De Geest heeft hem tot een ander mens gemaakt. Dat is wel een absolute voorwaarde om een boodschap van verandering te kunnen brengen. Je moet zelf geraakt zijn door de Boodschap van Jezus Christus. Je hoeft geen superchristen te zijn, maar wel iemand die het Petrus nazegt: Heer....U weet dat ik U liefheb! Ik bouw mijn leven op Uw kruisdood en opstanding en ik wil beschikbaar zijn voor U! Wie dat niet belijdt kan geen boodschapper van Jezus zijn!

Dat is het eerste: de boodschapper. Nu iets over de boodschap die Petrus bracht. Ik krijg niet de indruk dat Petrus een groot redenaar was, die met theologische spitsvondigheden z'n Boodschap onderstreepte. Petrus sprak eenvoudig over Zijn Heiland, zonder er doekjes om te winden:

Jezus is door wetteloze mensen aan het kruis genageld, maar God heeft Hem uit de dood opgewekt en daarvan zijn wij allemaal getuigen. Nu is Hij naar de hemel gevaren en zit aan Gods rechterhand en vandaar heeft Hij nu de Heilige Geest uitgestort. Deze Jezus is, die jullie gekruisigd hebben, is door God tot Heer en Christus gemaakt!

Dat is Petrus' verhaal! En dat is de Bijbelse Boodschap. Als je Petrus' Pinksterpreek moet samenvatten in één woord dan is dat dit ene woord: Jezus. Hij preekte over Jezus en Jezus alleen. Om Hem draait alles. Petrus verkondigt Christus! Geen theologische spitsvondigheden, geen poëtische hoogstandjes, geen uitsloverig conference-achtig optreden, hij windt er geen doekjes om, dit is de boodschap, hij verkondigt Jezus Christus en Die gekruisigd, recht toe, recht aan.

En die boodschap komt binnen. De toehoorders werden diep in hun hart getroffen. Maar liefst drieduizend mensen gaven gehoor aan deze appellerende preek. Maar wil dat nu zeggen dat iedereen tot geloof kwam? Ik denk het niet. Al heeft er zojuist een explosie van de Geest plaatsgevonden en al heeft deze spreker zelf oog in oog met de opgestane Heer gestaan en staat hij nu in vuur en vlam dankzij het zojuist uitgestorte Pinkstervuur, dan nòg kan het gebeuren dat mensen de boodschap lacherig wegwuiven. "Ze zien ze vliegen, te veel zoete wijn gehad!"

Daar zit ook wel weer een belangrijke les in voor ons. De Geest is daar op de Pinksterdag als nooit te voren aan het werk, maar ondanks dat zijn er mensen die de boodschap afwijzen. Of mensen tot geloof komen heeft uiteraard alles te maken met de heilige Geest en ook met de manier waarop de boodschap wordt gebracht, maar zelfs dat is geen garantie. Blijkbaar kun je zelf als toehoorder prima je hart toesluiten

voor Gods boodschap, je kunt zelfs een krachtig werkende Geest bedroeven en uitdoven. Daar moeten we, hoe triest ook, niet verbaasd over zijn. Het gebeurde zelfs bij de Pinksterpreek van Petrus. Daaraan zie je dat de verantwoordelijkheid van de luisteraars nooit wordt uitgewist. En dat is bij ons niet anders. Ik hoor mensen wel eens klagend vragen of de Geest nog wel werkzaam is in de christelijke kerken en gemeenten in ons land. Die vraag mag je stellen, en misschien ook wel terecht, maar nooit zonder eerst zelf in de spiegel te hebben gekeken. Hoe is het met jezelf, wil je jezelf nog wel openstellen voor de Geest?

Ik leer uit deze geschiedenis dat het absoluut niet zonder kan.

Maar er was op die Pinksterdag in Jeruzalem ook die andere reactie: mannenbroeders, alsjeblijft, zeg het ons.....wat moeten we doen?

Petrus antwoord is ook nu weer glashelder: Bekeer je en laat je dopen tot vergeving van je zonden, en je zult de gave van de Heilige Geest ontvangen.

Sommigen menen dat Petrus hier een volgorde aangeeft: eerst bekeren, dan dopen.

Nu vind ik het prima dat iemand dat gelooft, maar de vraag is of dat Petrus' boodschap is. Petrus spreekt hier tot mensen die niet gedoopt zijn. Logisch, de christelijke doop bestond nog niet. En die mensen moeten tot bekering komen en gedoopt worden. Dat betekent dat ze vanaf nu, wat hun vergeving betreft, gaan belijden dat ze volledig van Jezus afhankelijk zijn. De offers die deze Joodse gelovigen hun leven lang hebben gebracht zijn slechts richtingaanwijzers naar het grote offer van Jezus op Golgotha. Dat offer is eens en voor altijd voldoende.

Vertrouw daarop, bouw daar je leven op, en ga Jezus als Heer volgen in je leven. En de christelijke doop symboliseert die keuze. In dat uiterlijke teken van de doop biedt God Zijn vergeving en een nieuw leven aan en in de doop belijdt de dopeling zijn geloof in Christus. Dat later in de kerk er discussie is ontstaan of de tweede generatie gedoopt mochten worden, of eerst een keuze moesten maken voor Christus doet daar niets aan af. Vast staat dat doop en bekering hoe dan ook bij elkaar horen. Vandaar dat wij als kinder-dopende gemeente belang hechten aan een extra markeringspunt van de belijdenis als antwoord op de doop. Daarmee maak je de doop af. Bekering en doop kunnen niet zonder elkaar. Je doop vraagt om een antwoord!

Bekering is volgens Petrus je laten behouden! Dat vinden we tegenwoordig wel een beetje ongemakkelijk. Aan de ene kant zijn er gelovigen die er moeite mee hebben om van zichzelf te zeggen dat ze behouden zijn. Het klinkt zo gauw een beetje

triumfantelijk en onbescheiden. Maar Petrus roept er wel toe op. Door bekering en geloof laat je jezelf behouden. En die boodschap zien we overal in het Evangelie terug. Wie in de Zoon gelooft heeft eeuwig leven..... Wie gelooft mag dus ook vrijmoedig belijden dat hij of zij behouden is.

Maar we vinden het ook steeds ongemakkelijker om te zeggen en te geloven dat iemand die niet gelooft niet behouden zal worden. Ik merk dat ongemak ook bij mezelf. Er zijn zoveel mensen van wie ik oprecht houd en die ik oprecht gun dat ze er straks bij zullen zijn op die nieuwe aarde onder die nieuwe hemel. Ik moet er echt niet aan denken dat ze de boot missen. Ik troost me met de gedachte dat Gods hart ook uitgaat naar deze mensen. Nog liever dan wij dat willen verlangt Hij ernaar dat ook deze mensen hun knieën buigen. Hij wil niet dat sommigen verloren gaan maar dat allen tot bekering komen.

En als wij datzelfde verlangen kennen dan gaan we ook zien hoe belangrijk het is dat het Evangelie verkondigt wordt. Het bepaalt ons bij het belang van zending en evangelisatie. Het bepaalt ons bij het belang van een getuigende levensstijl.

Want dat is wat we zien gebeuren daar in Jeruzalem. De bekering van de drieduizend bleef niet beperkt tot het opsteken van een hand, of het naar voren komen in een dienst, hoe waardevol dit soort momenten ook kunnen zijn. Nee, de bekering werd zichtbaar in de manier waarop de drieduizend met hun geloof aan de slag gingen. De Geest was merkbaar aanwezig in het gemeenteleven. De nieuwe gemeente liet zich onderwijzen door de apostelen, namen tijd voor gebed, men trok samen op, hielden maaltijden, en tijdens die maaltijden stonden ze ook stil bij het lijden van Christus door het Avondmaal te vieren.

En dat had z'n uitwerking.....Dat werkt niet alleen samenbindend naar binnen toe, maar het werkt ook naar buiten toe. De gemeente stond in de gunst bij het volk en het gevolg daarvan was dat de Here de kring van gelovigen liet groeien. Het is wel eens interessant om het Bijbelboek Handelingen door te lezen en te zien hoe vaak er mensen tot geloof komen. Telkens weer lees je dat het getal van Jezus' volgelingen toenam. Toen de verheerlijkte Here Jezus Zijn Geest uitstortte kwam er een niet te stuiten beweging op gang. En nu.....ruim tweeduizend jaar later noemen er zich twee miljard mensen op deze wereld christen. En dan hebben we het nog niet eens over de miljoenen mensen die christen zijn geweest en inmiddels overleden zijn. Hoeveel gelovigen zullen er sinds de uitstorting van de Geest al wel niet zijn geweest op deze wereld. Fenomenaal. De Geest is gaan waaien en is daar nu, na al die jaren nog

altijd mee bezig. Nog nooit zijn er zoveel christenen geweest als vandaag de dag. In West Europa hebben we te maken met terugloop, maar op andere plaatsen in de wereld groeit de kerk. Maar dat wil niet zeggen dat het hier hopeloos is. God heeft de kandelaar nog niet weggenomen. Er zijn goddank ook in onze omgeving nog kerken waar het Evangelie van Jezus Christus wordt verkondigd. Aan de Geest zal het niet liggen, die is nog altijd werkzaam. Aan de boodschap zal het ook niet liggen. Die is onveranderd. Jezus' offer en opstanding is ook vandaag nog een anker voor de ziel en een houvast in leven en sterven voor velen.

Als het niet aan de Geest ligt en niet aan de Boodschap, dan kan het alleen maar aan ons mensen liggen. Voor zowel de boodschappers als de ontvangers geldt dat ze terug moeten naar de kern van de Boodschap van Petrus: Jezus en Jezus alleen! En daar waar mensen voor het eerst of opnieuw knielen bij het kruis wil de Heilige Geest werken. Daar worden mensen dienstbaar aan elkaar, dragen elkanders lasten, worden zieken verzorgd en treurende getroost en daar krijgen armen steun. Kortom daar wordt Jezus zelf zichtbaar. Hoe kan het ook anders, want het is Zijn Geest die in ons woont en werkt.

Hij kwam om het verlorene te zoeken en te redden, Hij kwam om de mensen die deuken in het leven hadden opgelopen te vertroosten, Hij gaf mensen, die ooit een verkeerde afslag hebben genomen in het leven, weer nieuwe kansen. Hij liet zich aanraken door een zondares, Hij at met oplichters, Hij waste de voeten zelfs van de man die Hem later zou verraden. Hij kwam om te dienen en niet om te heersen! Dat is Zijn stijl, dat is Zijn manier van doen en dat zoekt Hij ook bij ons.

Ik weet het wel, we zijn niet perfect en we zijn ook de Here Jezus niet. Maar we hebben wel Zijn Geest ontvangen. En de Geest is de Geest van Christus! We zijn een nieuwe schepping geworden. Geheel anders, we hebben Christus leren kennen. En die Here Jezus Christus wil niets liever dan ons veranderen naar Zijn beeld. Ik verlang ernaar, u ook, naar die frisse wind van Pinksteren. Zullen we daar maar om blijven bidden.....

*Geest van hierboven, leer ons geloven,
hopen, liefhebben door Uw kracht!
Hemelse vrede deel U nu mede
aan een wereld die U verwacht.*

AMEN

Mei 2017
G.P. Hartkamp
Wapenveld